

Дата: 06.09.2023

Урок: образотворче мистецтво

Клас: 7

Учитель: Мазурик Євгенія Олексіївна

Тема. Петриківський розпис — мистецький символ України
Декоративно-ужиткове мистецтво. Стилiзація.

Мета: виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток художніх інтересів, естетичних потреб; формування системи художніх знань, яка відображає видову специфіку і взаємодію мистецтв; розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ; стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження, до діалогу; розвиток художніх здібностей, креативного мислення; формування потреби в естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Обладнання: гуаш, пензлі, папір.

Опорний конспект уроку

1. Мотивація навчальної діяльності.

Слайд 2. Прочитай вислів. Налаштуйся на роботу.

Сьогодні
06.09.2023

Організація класу

В усіх науках і мистецтвах
плодом є вірна практика.

Григорій Сковорода,
український філософ

2. Актуалізація опорних знань.

Слайд 3. Пригадайте.

Сьогодні
06.09.2023

Пригадайте.

Що називають декоративно-ужитковим мистецтвом?

3. Вивчення нового матеріалу.

Слайд 4-15. Слово вчителя.

Сьогодні
06.09.2023

Слово вчителя

Також застосовують мотиви садових і лугових квітів — жоржин, айстр, тюльпанів, троянд, ромашок, волошок, ягід полуниці та винограду. Інколи квіти та ягоди поєднуються з птахами. Традиційним для «петриківки» є зображення жар-птиці. Це не звичайний різнокольоровий птах, а міфічна істота з візерунками по всьому тулубу, яка приносить щастя.

Сьогодні
06.09.2023

Слово вчителя

Найпоширенішим у цьому розписі є зображення калини — неофіційного, але загальновідомого символу України, оспіваного в численних піснях.

Сьогодні
06.09.2023

Слово вчителя

Характерною особливістю петриківського розпису є переважання рослинних візерунків (здебільшого квіткових) і створення фантастичних, небувалих у природі форм квітів, наприклад «цибульки» або «кучерявки».

Побутові речі з візерунками в стилі «петриківки» збереглися з XVII ст.! Петриківський розпис було внесено до Списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО (2013).

Своєрідним символом — візитівкою українського мистецтва став **петриківський розпис**, або «**петриківка**» (назва походить від селища Петриківка, що на Дніпропетровщині, де сформувався цей вид народного декоративного малярства).

Для виготовлення ужиткових виробів використовують дерево, глину, тканини, метал, папір, нитки тощо.

В Україні поширені такі види декоративно-прикладного мистецтва, як вишивка, килимарство, ткацтво, різьблення, писанкарство, гончарство, ковальство, гутництво, витинанка, лозоплетіння, народне малярство, зокрема розпис.

У кожного народу переважають ті чи інші види декоративно-прикладного мистецтва. Це зумовлено навколишньою природою, традиціями, які зберігалися й розвивалися протягом століть.

Витвори українських народних майстрів красномовно розповідають про світ, де ми живемо, і кожна намальована, вишита чи вирізьблена квітка або ягідка — це справжнє диво!

Мистецтво створення побутових речей та їх художнє оздоблення називається **декоративно-прикладним**, або **декоративно-ужитковим**.

Людина за своєю природою — митець. Усе, що її оточує і до чого торкаються її руки, вона намагається зробити прекрасним. Подивіться навкруги: там, де виникає краса і гармонія, — починається мистецтво.

Рідше трапляються зображення тварин і людини, які, завдяки багатому декоруванню форми, мають дещо фантастичний вигляд. Усі зображення на петриківських розписах є стилізованими.

Що таке стилізація?

Визначте, які мотиви й кольори переважають у петриківському розписі.

Пригадайте і назвіть інші види розписів, що поширені в Україні.
Які їх характерні ознаки?

Визначте композиційний центр декоративних розписів, представлених на ілюстраціях, і художні засоби, за допомогою яких досягається виразність композиції.

Наталія Мулярчук.
Герб України.

Наталія Статива-Жарко.
Таріль із петриківським розписом

Петриківський розпис
на баклазі

Петриківський розпис на головній сторінці пошуковика Google

Слайд 18-20. Портрет митця.

Основа творчості художниці — глибокий, нерозривний зв'язок з орнаментальним мистецтвом її рідного славнозвісного села Петриківка.

«Спогади про петриківське весілля»

Сьогодні
06.09.2023

Портрет митця

Марфа Ксенофонтівна Тимченко
(1922–2009) — народний художник України, лауреат Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка та премії імені Катерини Білокур.

Сьогодні
06.09.2023

Портрет митця

Упродовж довгого творчого життя художниця створила сотні оригінальних квіткових і сюжетних композицій на папері, картоні, порцеляні та полотні, спільною рисою яких є витонченість малюнка, відчуття ритму, композиційна й колористична довершеність.

«Київський пішохідний міст»

Слайд 21. Тренувальна вправа елемент «петриківки».

Сьогодні
06.09.2023

Вправа. Потренуйтеся виконувати традиційні елементи «петриківки».

Зернятко, Кривеньке зернятко, Перехідний мазок, Дівочок, Ромашка, Пуп'янок, Ягідки, Листок, Прічастий листок, Сунечка, Колоски, Квітка соняшника, Калина, Волошка, Квітка вишні, Цибулька, Ягоди вишні, Мальви, Листки сунечки.

Гімнастика для очей.

<https://youtu.be/OK8BU8gcIWY>

Слайд 22. Мистецькі поради.

Сьогодні
06.09.2023

Мистецькі поради

Під час складання квіткові композиції для розпису за петриківськими мотивами визначте форму і розмір її основних елементів — найбільших квітів та їх розташування в обраному форматі.

Поєднайте великі квіти плавними хвилястими лініями стебел і доповніть розпис листочками, дрібними квіточками, ягідками, завитками тощо. Пам'ятайте: елементи композиції, розташовані ближче до краю, мають бути меншими за розміром.

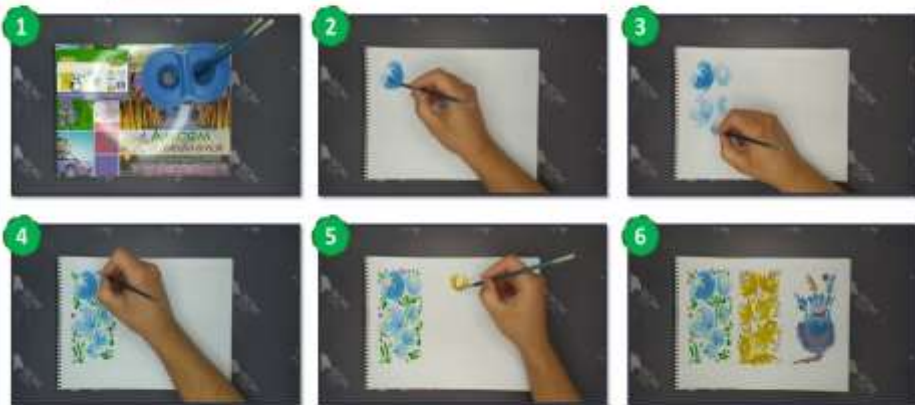
Намагайтеся, щоб усі частини декоративного розпису утворювали цілісну композицію, зрівноважену за формою і гармонійну за кольором.

4. Практична діяльність учнів

Слайд 23. Перегляньте послідовність виконання дій. Перегляньте відео та намалуйте вертикальну декоративну композицію за мотивами петриківського розпису для чохла мобільного телефону (гуаш).

Сьогодні
06.09.2023

Послідовність виконання

<https://youtu.be/3nlQkxBXr1g>

Слайд 24. Продемонструйте свої роботи.

Сьогодні
06.09.2023

Продемонструйте власні роботи.

Слайд 25-26. Мистецька скарбничка.

Сьогодні
06.09.2023

Мистецька скарбничка

Декоративно-прикладне мистецтво
— різновид декоративного мистецтва, пов'язаний зі створенням і художнім оздобленням виробів побуту.

Сьогодні
06.09.2023

Мистецька скарбничка

Стилізація — узагальнене зображення, спрощене за формою і кольором.

Слайд 27-28. Узагальнюємо, систематизуємо, оцінюємо.

 Сьогодні
06.09.2023

Узагальнюємо, аргументуємо, систематизуємо

Які види декоративно-прикладного мистецтва поширені в Україні?

Чому петриківський розпис вважають мистецьким символом України?

Яка основна ознака декоративних зображень?

 Сьогодні
06.09.2023

Оцініть роботу за допомогою фразеологізмів

Працювали так, що аж дим ішов.

ТАК НІ

Інформація була такою, що аж молоко кисне.

ТАК НІ

Я сьогодні на уроці бив байдики.

ТАК НІ

Ми були на коні.

ТАК НІ

Чудово лясні поточили.

ТАК НІ

Узяли нові знання, як бика за роги.

ТАК НІ

Виконані роботи можна надіслати:

1. На освітню платформу для дистанційного навчання **HUMAN** або
2. На електронну адресу **evgeniyaeseniya@gmail.com**

Не забувайте вказати своє прізвище та ім'я, клас, дату проведення уроку.

Бажаю плідної праці!